

Чакан – күн электр станциясы

Долбоордун номери: 56011

Долбоордун абалы: Иштеп чыгуу баскычында

Жайгашкан жери:

Кыргыз Республикасы

Тармагы:

Энергетика

Мамлекеттик/жеке сектор:

Мамлекеттик

Бекитилген күнү

2026-жылдын 17-июну

Долбоордун резюмеси жарыяланган күн

2026-жылдын 24-февралы

Долбоордун сыпаттамасы

Кыргыз Республикасынын Чүй облусундагы Аламүдүн гидроэлектр станциялар каскадынын аймагында кубаттуулугу 20 МВт болгон күн электр станциясын, сыйымдуулугу саатына 6 МВт энергияны аккумулятордук сактоо тутумун (ЭАСТ) жана электр энергиясын өткөрүү инфраструктурасын каржылоо үчүн «Чакан ГЭС» ачык акционердик коомуна (Чакан) мамлекеттик кепилдик астында 11 миллион еврого чейин кредит берүү.

Кредитти кош каржылоо эл аралык донор же ЕРӨБдүн (Европа реконструкциялоо жана өнүктүрүү банкы) Акционерлеринин атайын фонду (ААФ) тарабынан бөлүнүүчү 4 миллион евро өлчөмүндөгү инвестициялык гранттын эсебинен жүзөгө ашырылат.

Долбоордун максаттары

Долбоор жаңы кайра жаралуучу энергия булактарын кошуу аркылуу гидроэнергетикадан көз каранды болгон улуттук энергетикалык тутумду диверсификациялоого багытталган.

Долбоор гидрологиялык кырдаалдын сезондук өзгөрмөлүүлүгүнүн электр энергиясын өндүрүүгө тийгизген таасирин жумшартууга мүмкүндүк берет жана Кыргыз Республикасында электр энергиясы менен жабдуунун ишенимдүүлүгүн жогорулатат.

Өткөөл процесске таасири

ӨПке күтүлүүчү таасирдин баллдык баасы: 73

Өткөөл процесске тийгизген таасири экологиялуулук жана инклюзивдүүлүк сыяктуу өзгөчөлүктөр менен шартталган:

Экологиялуулук - долбоор Кыргыз Республикасынын энергия өндүрүү динамикасына 20 МВт күн энергиясын жана саатына 6 МВт энергия сактоо кубаттуулуктарын кошууну карайт.

Инклюзивдүүлүк - долбоор жергиликтүү техникалык университет менен өнөктөштүктө улуттук деңгээлде аккредитацияланган, рынокто суроо-талапка ээ болгон эки техникалык окутуу программасын ишке киргизүү аркылуу адамдык капиталды өнүктүрүүгө өбөлгө түзөт. Бул программалар гидроэнергетика менен күн энергетикасын өнүктүрүүгө багытталып, өлкө боюнча эмгек рыногуна жаңыдан кошулуп жаткан жаш адистерге кайра жаралуучу энергетика сектору үчүн зарыл болгон техникалык көндүмдөрдү алууга мүмкүндүк берет, ошондой эле Чакан ишканаларындагы иштеп жаткан кадрлардын квалификациясын жогорулатуу үчүн максаттуу мүмкүнчүлүктөрдү түзөт.

Кардар тууралуу маалымат

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫ

Зайымчы: Кыргыз Республикасы

Долбоордук уюм: «Чакан ГЭС» ачык акционердик коому – 100% мамлекетке таандык гидроэлектр станцияларынын оператору болуп саналат. Чакандын өндүрүштүк портфели жалпы орнотулган кубаттуулугу 63,5 МВт болгон гидроэлектр станцияларын камтыйт. Жалпы орнотулган кубаттуулугу 29,8 МВт түзгөн Аламүдүн ГЭСтер каскады сегиз гидроэлектр станциясын камтыйт жана Чүй облусун, анын ичинде Бишкек шаарын электр энергиясы менен камсыздоодо маанилүү ролду ойнойт.

ЕРӨБ каржылоосу

11 млн евро

Долбоордун жалпы наркы

15 млн евро

Толукталышы

- **Каржылоо схемасы:** ЕРӨБ Кыргыз Республикасынын рыногундагы коммерциялык банктарда жеткиликсиз болгон шарттарда узак мөөнөттүү каржылоону камсыз кылат.
- **Стандарттарды орнотуу – кардарларга долбоорлорду ишке ашырууда көмөк көрсөтүү жана алардын жогорку стандарттарга жетүүсү:** учурда ЕРӨБ долбоорлорду ишке ашырууга колдоо көрсөтүүдө, бул кардарлардын сатып алуу ишмердүүлүгүндө эл аралык ченемдерди колдонүүсүн камсыз кылат, ошондой эле компаниянын сатып алуу дараметин чыңдоого багытталган.
- **Саясий, тармактык, институционалдык же ченемдик өзгөрүүлөр:** Банк Чаканга каржылоо үчүн алгылыктуу болгон Энергияны сатып алуу келишимин (PPA) иштеп чыгууда техникалык жардам көрсөтүү жана кайра жаралуучу энергетикага инвестиция тартуу үчүн ченемдик-укуктук базаны өркүндөтүү боюнча Кыргызстандын бийлик органдарына кеңеш берүү аркылуу колдоо көрсөттү.

Экологиялык жана социалдык маселелер

В категориясы (2019-жылдын редакциясындагы Экологиялык жана социалдык саясат (ЭСС)), ЕРӨБдүн талаптарына канчалык деңгээлде жооп берерин баалоого жана Кыргыз Республикасынын Чүй облусунун Ысык-Ата районунда кубаттуулугу 20 МВт болгон күн

фотоэлектрдик станциясын жана ага байланыштуу электр энергиясын өткөрүү инфраструктурасын жайгаштыруу менен коштолгон тобокелдиктерди аныктоого мүмкүндүк берүүчү көз карандысыз Экологиялык жана социалдык комплекстүү изилдөө (ЭСКИ) жүргүзүлдү. Долбоорду иштеп чыгуучу – электр энергиясын өндүрүү менен алектенген мамлекеттик «Чакан гидроэлектрстанциясы (ГЭС)» (Chakan Hydro-electric Power Plant (HPP)) компаниясы болуп саналат. Көз карандысыз тышкы консультант объектиге барууну, компания менен өз ара аракеттенүүнү жана улуттук уруксат берүүчү документтерди текшерүүнү камтыган көз карандысыз экологиялык жана социалдык комплекстүү изилдөө (ЭСКИ) жүргүздү. Учурда Банк долбоорду каржылай алганга чейин жактырылышы керек болгон алдын ала тандоо жана Айлана-чөйрөгө тийгизген таасирин улуттук баалоо (АЧТБ) иштери жүргүзүлүүдө.

Курулуш иштерине байланыштуу негизги терс экологиялык жана социалдык кесепеттер менен тобокелдиктер, анын ичинде чаң менен ызы-чуунун пайда болушу, жумушчулардын жана жергиликтүү калктын ден соолугу менен коопсуздугу үчүн келип чыгуучу тобокелдиктер аныкталды, эмгек мамилелери кандайча түзүлөрү жана эмгек шарттары кандай сакталары такталды. Күн паркы күн чыкканда жана батканда кандай таасир берерин аныктоо үчүн жаркыроону моделдөө иштери жүргүзүлүшү керек. Мурунку өнөр жай ишмердүүлүгүнөн улам өзгөчө аялуу болгон чектеш объектерге терс таасирин тийгизбеш үчүн кесепеттерди жумшартуу боюнча конкреттүү чараларды көрүү каралат. Бул терс кесепеттер конкреттүү аянтчага байланыштуу жана Долбоорду экосоциалдык башкаруу планында (ДЭБП) жана Экологиялык жана социалдык иш-чаралар планында (ЭСИП) баяндалган жумшартуу чараларын көрүү менен оңой эле четтетилиши мүмкүн.

«Чакан – күн электр станциясы» долбоорунун аянтчасы Чүй өрөөнүнүн кескин өзгөргөн шаар четиндеги ландшафтында жайгашкан, ал жерде көп жылдык айыл чарбасы, калктуу конуштар жана өнөр жай ишмердүүлүгү табигый экосистемаларды олуттуу түрдө өзгөрткөн. Натыйжада, кол тийбеген жаратылыш аймактары аз жана долбоордун экологияга тийгизген таасири, адатта, чоң эмес. Жалпысынан бул аймакта биоартүрдүүлүк чектелүү жана адамдын иш-аракетинин олуттуу таасири астында турат; өзгөчө корголуучу табигый чөйрөлөр жана өтө маанилүү категорияга кирген аймактар табылган жок. Бул райондо айыл чарба жерлери жана синантроптук түрлөр кеңири таралган, ал эми коргоого алынуучу фауна сейрек кездешет. Ошого карабастан, аймактагы жалпы артыкчылыктүү биоартүрдүүлүк объектилеринин болушу, сугат каналдарынын жакын жайгашуусу жана канаттуулар менен кагылышуу коркунучу Банктын TP-6 (Талаптар жана регламенттер) талабына ылайык, курулуш мөөнөттөрүн максаттуу жумшартууну жана көзөмөлдөөнү талап кылат. Тиешелүү жумшартуу чаралары канаттуулардын көбөйүү мезгилинде курулуш иштерине сезондук чектөөлөрдү киргизүүнү, жырткычтарды же жигердүү уя салууларды аныктоо үчүн алдын ала изилдөөлөрдү жүргүзүүнү жана зарыл болгон учурда тиешелүү коргоо аймактарын түзүүнү карайт. Электр өткөрүүчү аба чубалгыларына канаттуулардын учуу багытын өзгөртүүчү жана жырткыч, ошондой эле келгин куштардын кагылышуу коркунучун азайтуучу түзүлүштөр орнотулат. Объектин аймагы жапайы айбанаттар үчүн коопсуз тосмо менен курчалып, майда жаныбарлардын тоскоолдуксуз жылышына шарт түзөт. Чөкмөлөр көзөмөлгө алынгандыктан, иш учурунда сугат каналдары корголот, бул алардын булганышын алдын алат жана техниканын кирүүсүн чектейт, ал эми бардык убактылуу курулуш аянтчалары иш аяктагандан кийин өздөрүнүн экологиялык функциясын кайтаруу үчүн толугу менен калыбына келтирилет.

Күн электр станциясы үчүн бөлүнгөн жер тилкеси мамлекеттик менчикте болот жана бир нече расмий жер пайдалануучулар айыл чарбасын жүргүзүү үчүн зарыл болгон жердин бир бөлүгүн ижарага алышат. Кеңири аймакта коңшу калктуу конуштардын малчылары тарабынан мал жаюу сезон учурунда массалык түрдө жүргүзүлөт, ошондой эле келечектеги электр өткөрүүчү чубалгылардан жана жер астындагы кабелдик трассалардан жабыркашы мүмкүн болгон бир жылдык өсүмдүктөр өстүрүлөт. Калкты физикалык түрдө көчүрүү пландаштырылган эмес. Жерди пайдаланууга терс таасирин азайтуу үчүн, долбоордун алкагында инфраструктураны жайгаштыруу схемалары иштетилген жерлерди айланып өткөндөй кылып оңдолот, этап-этабы менен курулуш ижара мөөнөттөрүнүн табигый аякташына жараша жүргүзүлөт, электр берүү линиясынын тирөөч

мунаралары талаалардын четтери аркылуу өтөт, ал эми кабелдер жол жээги сыяктуу аз аялуу тилкелерге төшөлөт. Калкты жылып жүрүшү мүмкүн болбогон учурларда, бардык жабыр тарткан жер пайдалануучулардын (ижарачылар, фермерлер жана расмий катталбаган малчылар) кенемте алышын жана жашоо каражаттарын камсыз кылууда ар кандай зарыл колдоолорду көрүүсүн кепилдеген Жан багуу каражаттарынын булактарын калыбына келтирүү планы (ЖБККП) ишке ашырылат.

Бул чаралар ЭСИПке киргизилген. «Чакан – күн электр станциясы» долбоорунун алкагында кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүүнүн максаты – улуттук АЧТБны даярдоо учурунда бардык жабыр тарткан жана кызыкдар тараптарды аныктоо болгон, жана долбоорду даярдоо жана ишке ашыруу учурунда маанилүү өз ара аракеттенүүнү камсыз кылуу максатында Чаканды колдоо үчүн Кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү боюнча атайын план (КТӨАП) иштелип чыккан. КТӨАПта маалыматты ачыктоо ыкмалары баяндалат, жергиликтүү калктын даттанууларын кароо механизми түзүлөт жана аны ишке ашыруу үчүн атайын дайындалган топ түзүлүшү керек. ЭСИП жана кызыкдар тараптар менен өз ара аракеттенүү программалары эмгекти коргоо боюнча кошумча маалыматтарды жарыялоону, жергиликтүү калкка курулуш иштеринин башталышы жана узактыгы жөнүндө билдирүүлөрдү жөнөтүүнү, кызыкчылыктары козголуучу жактар менен өз ара аракеттенүүнү жана даттанууларды кароону да карайт. Бул чараларды жүзөгө ашыруу үчүн компаниянын жана подрядчынын өкүлдөрү жергиликтүү калктын жооптуу өкүлдөрүн дайындашат.

Күн панелдерин сатып алуу жана жеткирүү чынжырында мажбурлап эмгекти колдонуу тобокелдиктерин алдын алуу ЕРӨБдүн сатып алуу эрежелери менен жөнгө салынат, алар мажбурлап эмгекти колдонуу тобокелдиктерин аныктоо жана азайтуу үчүн сатып алуу процессине киргизилген талаптарды, ошондой эле Банктын жеткирүү чынжырларын башкаруу ыкмасына ылайык тобокелдиктерди азайтуу үчүн тендердин катышуучулары тарабынан берилүүчү материалдардын өзгөчөлүгүн камтыйт.

«Чакан» компаниясы улуттук эмгек мыйзамына ылайык иш алып барат жана зарыл болгон ички директивалык жана ченемдик документтерге ээ. Подрядчылар эмгек мыйзамын сактоого жана жумушчулардын даттанууларын кароо механизмин түзүүгө милдеттүү болушат. Жумушчуларга баштапкы нускама берүү эмгек ченемдери, жумушчулардын жүрүм-турум кодекси, даттанууларды берүү жана гендердик зомбулук менен куугунтуктун алдын алуу механизмдери менен тааныштырууну камтышы керек. Подрядчы Курулуштун экосоциалдык башкаруу планын (КЭБП) иштеп чыгууга милдеттүү болот, ал эми «Чакан ГЭС» ААК курулуштун жүрүшүнө көзөмөлдү камсыз кылат жана күн электр станциясынын курулушу аяктагандан кийин Экологиялык жана социалдык башкаруунун оперативдүү планын (ЭСБОП) жана Эксплуатациядан чыгаруу планын киргизет.

Долбоорду адистердин көп тармактуу жамаатын бириктирген Долбоорду ишке ашыруу тобу (ДИТ) башкарат. ДИТке колдоону долбоорду сапаттуу жана өз убагында ишке ашырууга көмөктөшүү үчүн гана тартылган Долбоорду коштоо боюнча консультант көрсөтөт. Долбоорду ишке ашырууда ДИТ/ДКИКТ (Проекти коштоо жана ишке ашыруу тобу) жамааттары Экологиялык жана социалдык (ЭИС) көзөмөл үчүн жооптуу болушат. ЭСИПте «Чакан» компаниясы адистер тобунун жардамы менен долбоорду даярдоодо, станцияны курууда жана пайдаланууда аткарышы керек болгон негизги кадамдар баяндалган. ДИТ/адистер тобу ЭСИПте каралган чаралардын аткарылышын көзөмөлдөйт. Зарылчылыкка жараша Банк объектиге өзүнүн инспекторлорун да жөнөтүп турат.

Экологиялык баалоолор

Париж келишиминин максаттарына шайкештиги

Долбоор Париж келишиминин климаттын өзгөрүшүнүн кесепеттерин жумшартуу боюнча максаттарына жооп берет, анткени ал Өнүктүрүү боюнча көп тараптуу банктардын (ӨКТБ)

биргелешкен макулдашылган тизмесине «Электр энергиясы, жылытуу, механикалык энергия же муздатуу менен камсыз кылуу үчүн жашоо цикли ичинде парник газдарынын аз бөлүнүшү менен кайра жаралуучу энергияны өндүрүү» жана «Көмүртектин курамы өтө төмөн болгон энергияны керектөөнү көбөйтүүчү тармактын туруктуулугун же ийкемдүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар же энергияны топтоо» категорияларына киргизилген.

Долбоор Париж келишиминин адаптация максаттарына шайкеш келет, анткени ал олуттуу физикалык климаттык тобокелдиктерди камтыбайт жана жалпы тутумдун климаттын өзгөрүүсүнө адаптацияланышы же туруктуулугу чөйрөсүндөгү улуттук саясатка карама-каршы келбейт.

«Жашыл каржылоо» категориясына киргизүү

ЕРӨБдүн каржылоосунун 100%ы «жашыл» каржылоо катары классификацияланат, анткени ал климаттын өзгөрүүсүнүн кесепеттерин жумшартуу боюнча максаттарга жетүү ишмердүүлүгүн колдойт. Мындай классификация ЕРӨБдүн инвестицияларын «жашыл каржылоо» категориясына киргизүүнү аныктоо методологиясына ылайык, тактап айтканда, төмөнкү критерийлерге ылайык жүргүзүлөт:

«Электр энергиясы, жылытуу, механикалык энергия же муздатуу менен камсыз кылуу үчүн жашоо цикли ичинде парник газдарынын төмөн деңгээлде бөлүнүшү менен кайра жаралуучу энергияны өндүрүү» жана «Көмүртектин курамы өтө төмөн болгон электр энергиясын керектөөнү көбөйтүүчү тармактын туруктуулугун же ийкемдүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар же энергияны топтоо».

Техникалык кызматташуу жана гранттык каржылоо

Долбоорду колдоо төмөнкү техникалык жардамдарды көрсөтүү эсебинен камсыз кылынат:

- Долбоордун техникалык, экономикалык, экологиялык жана социалдык жактан жарамдуулугун ар тараптуу баалоону камсыз кылуу үчүн техникалык-экономикалык негиздеме иштелип чыккан. Бул тапшырмага бөлүнүүчү каражаттардын жалпы көлөмү 350 000 еврону түзөт жана ААФ тарабынан берилет;
- Долбоор менен коштолгон ар кандай потенциалдуу терс экосоциалдык кесепеттерди аныктоо жана баалоо максатында комплекстүү экологиялык жана социалдык экспертиза жүргүзүлдү; колдонуудагы мыйзамдарга жана ЕРӨБдүн ЭССтерине шайкештигин баалоо; терс кесепеттердин алдын алуу, минималдаштыруу жана жумшартуу үчүн зарыл болгон чараларды аныктоо, ошондой эле долбоордун жалпы экологиялык жана социалдык туруктуулугун жогорулатууга мүмкүндүк берүүчү потенциалдуу экологиялык жана социалдык мүмкүнчүлүктөрдү аныктоо. Бул тапшырмага бөлүнүүчү каражаттардын жалпы көлөмү 75 000 еврону түзөт жана ААФ тарабынан берилет;
- Долбоор үчүн каржылоого алгылыктуу болгон энергияны сатып алуу келишимин иштеп чыгууда жана кайра жаралуучу энергетикага инвестиция тартуу үчүн ченемдик-укуктук базаны өркүндөтүү боюнча Кыргызстандын бийлик органдарына кеңеш берүүдө саясий колдоо көрсөтүлдү. Бул тапшырмага бөлүнүүчү каражаттардын жалпы көлөмү 75 000 еврону түзөт жана ААФ тарабынан берилет.

Долбоорду колдоо кол коюлгандан кийин техникалык жардам көрсөтүү аркылуу камсыз кылынары күтүлүүдө:

- Долбоорду ишке ашырууга колдоо көрсөтүү: i) долбоор боюнча товарларды, жумуштарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууда көмөк көрсөтүү, анын ичинде тендердик документтерди иштеп чыгуу, тендерлерди баалоо жана келишимдерди түзүү, ii) концептуалдык дизайнды иштеп чыгуу; iii) келишимдердин аткарылышын көзөмөлдөөгө көмөктөшүү жана жумуштардын аткарылышын көзөмөлдөө (келишимдин аткарылышын

көзөмөлдөөчү инженер катары), жана iv) долбоорду ишке ашыруунун экологиялык жана социалдык колдоосу жана каржылык документтерде каралган талаптар менен отчеттуулукту сактоо боюнча милдеттенмелерди аткарууга көмөк көрсөтүү. Бул иштердин жалпы баасы 1 млн евро деп бааланууда жана ал эл аралык донор же ААФ тарабынан каржыланары күтүлүүдө.

Компаниядагы байланыш адамы

- **Ягушев Ильдар**
- Эл. почта: grp.kg.2023@gmail.com
- **Телефон:** +996312901547
- Дарек: 724330, Кыргыз Республикасы, Бишкек ш., Суворов көчөсү 113, Долбоорду ишке ашыруу бөлүмү

Долбоордун резюмесинин акыркы жаңыланышы

2026-жылдын 24-февралы

Өткөөл процесс деген эмне

Долбоорлордун өткөөл процесске тийгизген болжолдуу таасирин баалап чыгууга карата ЕРӨБдүн мамилеси боюнча кошумча маалымат [бул жерде](#).

Долбоорлорго катышуу үчүн мүмкүнчүлүктөр

Долбоорго же сатып алууларга катышууга байланыштуу суроолор боюнча кардар-компанияга кайрылууну өтүнөбүз.

ЕРӨБ менен кызматташуу маселелери (сатып алууларга байланышпаган) боюнча кайрылуу үчүн:

тел.: +44 20 7338 7168

эл. почта: projectenquiries@ebrd.com

Мамсектордогу долбоорлор: [EBRD Procurement](#) караңыз

тел.: +44 20 7338 6794

эл. почта: procurement@ebrd.com

Конкреттүү маалыматтык сурамдарды [маалыматтык сурамдар үчүн ЕРӨБ формулярын](#) колдонуу менен жиберсе болот.

Экологиялык жана социалдык саясат (ЭСС)

[ЭСС](#) жана аны менен байланыштуу долбоорлорду Ишке ашырууга карата талаптар (ИТ) ЕРӨБдүн «экологиялык жоопкерчиликтүү жана туруктуу өнүгүүнү» илгерилетүүгө карай умтулуусун жүзөгө ашыруу процедурасын аныктайт. ЭСС менен ИТда кардарларга карата коомчулукка маалымат жана консультация берүү, кызыкдар тараптардын, айрыкча кардардын жана долбоордун экосоциалдык ишмердигине байланыштуу тынчсыздануулары менен даттанууларын карап чыгуу жана аларды канааттандырууга көмөктөшүү үчүн даттанууларды берүү жана карап чыгуу механизмдин белгилөө боюнча улуттук мыйзамдардын тийиштүү ченемдеринин аткарылышына байланыштуу конкреттүү талаптар камтылган. Зарыл болгон учурда ЕРӨБ экосоциалдык тобокелдиктердин жана долбоордун таасирлеринин мүнөзү менен масштабына жараша, өзүнүн кардарларынан долбоорлордун тобокелдиктери менен таасирлери жөнүндө маалыматты ачыктоону, ошондой эле пикирлерди алуу жана жооп иретинде чараларды көрүүлөрү үчүн кызыкдар тараптар менен толук кандуу консультацияларды өткөрүүнү талап кылышы мүмкүн. Бул багыттагы ЕРӨБдүн практикасы жөнүндө кошумча маалымат [ЭСС](#) да камтылган.

Иштиктүү ак ниеттүүлүк жана белгиленген ченемдерди сактоо

ЕРӨБ комплаенс-көзөмөл башкармалыгы (ККБ) жоопкерчиликтүү башкарууга жардам берет жана Банктын ишмердүүлүгүнүн бардык өңүттөрү иштиктүү ак ниеттүүлүктүн эң жогорку стандарттарына жооп берүүсүн жана эл аралык алдыңкы практикага шайкештигин көзөмөлдөйт. Ишмердүүлүктү ак ниетсиз жүргүзүүгө байланыштуу тобокелдиктерге, ошондой эле ЕРӨБдүн беделине шек келтирүү тобокелдиктерине жол бербөө максатында Банктын бардык кардарлары иштиктүү ак ниеттүүлүктү текшерүүдөн өтүшөт. Банк долбоорлорду болжолдуу баалап чыгуу жана жактыруу стадиясында көйгөйлүү өңүттөрдү аныктап чыгууну жана аларды жоюуну Банктын бүтүмдөрүнүн беделинин аруулугун камсыздоонун эң натыйжалуу каражаты деп эсептейт. Комплаенс-көзөмөл башкармалыгы (ККБ) аталган алдын алуу иш-чараларында негизги ролду ойнойт, ошондой эле инвестициядан кийинки стадияда Банктын иштиктүү беделине шек келтире турган тобокелдиктерди көзөмөлдөөгө жардам берет.

Мындан тышкары, ККБ алдамчылык, коррупция фактылары жана ЕРӨБ тарабынан каржыланган долбоорлордо кызмат абалын кыянаттык менен пайдалануу учурлары жөнүндө маалыматтын аныктыгын текшерүү үчүн жооптуу. Эгерде кимдир-бирөөдө Банктын ичинде же андан тышкары жерде алдамчылык же коррупциялык иш-аракеттер жөнүндө шектенүү пайда болсо, ал комплаенс-көзөмөл башкармалыгынын жетекчисине compliance@ebrd.com электрондук почта дарегине билдирүү жиберүү аркылуу бул тууралуу жазуу жүзүндө маалымат берүүгө милдеттүү. Билдирилген фактылардын баары тийиштүү чараларды көрүү предметине карата ККБ тарабынан каралып чыгат. Бардык билдирүүлөр боюнча текшерүүлөр жүргүзүлөт. Билдирүүлөр Банктын же Банк операцияларды ишке ашырган өлкөнүн тилдеринин биринде даярдалышы мүмкүн. Мындай маалымат жакшы ниетте гана аткарылышы керек.

Маалыматка ээ болуу саясаты (МЭС)

2025-жылдын 1-январынан тарта күчүнө кирген ММС, ЕРӨБдө Банктын стратегияларын, саясатын жана операциялык ишмердүүлүгүн тереңирээк билүүгө жана аңдап-түшүнүүгө көмөктөшүү максатында маалыматты ачыктоо жана кызыкдар тараптар менен консультацияларды өткөрүү тартибин белгилейт. Учурда бар маалыматтар менен таанышып чыгуу үчүн ЕРӨБ веб-сайтындагы [«Маалыматка ээ болуу саясаты»](#) бөлүмүн окуп чыгыңыз.

Конкреттүү маалыматтык сурамдарды [маалыматтык сурамдар үчүн ЕРӨБ формулярын](#) колдонуу менен жиберсе болот.

Долбоорлор боюнча отчёт берүүнүн көз карандысыз органы (ДОКО)

Эгерде экосоциалдык чөйрөдө же маалыматты ачыктоо тармагында (мисалы, долбоордун деңгээлинде кардар тарабынан түзүлгөн даттанууларды берүү жана карап чыгуу механизми аркылуу, же болбосо Банктын оперативдик жетекчилиги менен түз кызматташуу аркылуу) кардарга же Банкка байланыштуу келип чыккан тынчсызданууларды канааттандыруу аракеттери эч кандай натыйжа бербесе, анда жеке жактар жана уюмдар мындай тынчсызданууларын ЕРӨБдүн Долбоорлор боюнча отчёт берүүнүн көз карандысыз органына (ДОКО) кайрылуу аркылуу канааттандыра алышат.

ДОКО арыз ээсинин пикири боюнча, долбоордогу зыян келтирген же келечекте зыян келтириши мүмкүн болгон көйгөйлөргө көз карандысыз баалоо жүргүзөт. Органдын милдеттерине кийинкилер кирет: экосоциалдык чөйрөдөгү жана маалыматты ачыктоо чөйрөсүндөгү көйгөйлөрдү чечүү үчүн долбоордун кызыкдар тараптары менен диалогду колдоп туруу; Банктын өзүнүн [Экологиялык жана социалдык саясатынын](#) талаптарын жана [Маалыматка ээ болуу саясатынын](#) долбоорго тиешелүү жоболорун аткарып жатканын текшерүү; ошондой эле зарылдык келип чыккан учурда, аталган ченемдик документтерди сактабаган учурларды Банк тарабынан келечекте тийиштүү чаралардын көрүлүшү аркылуу жоюу.

ДОКО жана анын мандаты менен кененирээк таанышып чыгуу, текшерүү жүргүзүүгө [өтүнмө берүү](#) жол-жобосун билүү үчүн [Долбоорлор боюнча отчёт берүүнүн көз карандысыз органынын веб-баракчасына](#) баш багыңыз, же болбосо кошумча маалымат алуу же өтүнмө берүү боюнча нускама алуу үчүн, кызыктырган суроолор боюнча ipam@ebrd.com электрондук почтасы аркылуу ДОКОго кайрылыңыз.